

پازار ایرتسی

فی ۱۱ رجب سنه ۱۳۲۸

وفی ۵ تموز سنه ۱۳۲۶

جمعیت علمیہ اسلامیہ نك ناشر افکاریدر

صاحب امتیاز :

فانع مجیز درسعاملرندن

استانبول مبعوثی

مصطفی عاصم

سر محرر :

فانع مجیز درسعاملرندن

توقاد مبعوثی

مصطفی صبری

مدیر مسئول :

مکتب قضاة معلملرندن

کلیسی منیر

مندرجات

تاریخ اسلام صحائفندن طاهر المولوی

اسلامده علوم وفنون ع . عاطف

(ده یلی تلغراف) غزته سنك مصره فیتسنك فتوا نه اعتراضی ع . د

اعتراض مذکورده جواب

ادبیات

غزل طاهر المولوی

نشدۀ مأیوسیت ع . خیری

ایرانك وضعیت حاضرہ سی عبدالاحد داود

ردی علی مافی القول من الردی مصطفی صبری



نسخہ سی ۱ غروشدرد

آبونه اجرتی (پوستہ اجرتیلہ برابر در)

ممالک اجنبیہ ایچون :

۶۰ ، ۲۰ فرانکی

» ۱۰ ، ۳۰

استانبول وولایات ایچون :

بر سنہ لکی ۶۰ غروش

القی آیلنی ۳۰ »

درج اولنیمان اوراق اعاده ایدلمز

قارئلرمنزه

اکثر مقالانہ آیات کریمہ واحادیث نبویہ درج ایدلمش بولندینی نظر اعتبارہ آلہ ورق رعایت سزایکده بوللماماسی رجا اولنور .

در سعادت

محمود بک مطبعہ سنده طبع اولنمشدر

قیمت حریتی زلف پریشان بیلیمور
آرتسونمی ؟ محتم هر لحظه امیده دوشوب
یوکسلیر فریاد استمداء حرمان بیلیمور
۱۲۷۰ شباط ۳۲۰ جمعه ایرتسی
نصوح افندی زاده :

ع . خیری

ایرانک وضعیت حاضره سی

(۶)

روسلرک ایرانده یاپدقلمری حقسنزلقلره قارشی
هیچ بر پروتستو هیچ برائر ناخوشنودی انکلتزه
قابینه می طرفندن کورونیمور . ایرانی تضییق و حتی
بوغمق تشببشده بولان روسیه ایله عادتاً متحدالفکر
اولدینی آ کلاشیلور . بونلر هپ ایکی سببه مبتنی در .
اولاً . انکلتزه لیرال فرقه سنک اوتهدنبری اسلامیه قارشی
بسلدیکی عدم ممنونیت و عدم محبت در . ثانیاً انکلیزلرک
هندوستانده ، مصرده و آفریقای وسطاده لایخصی
میسوزلر مؤسسانه مالک اولمیدر . بو میسوزلردائماً
انکلیز افکار عمومیه سی غلیانه کتیره جک صورتده
اسلامیتک علمبنده نشریاتده بولونیورلر . بو نشریات
کاذمانه انکلیزلرک اوزرنده تاثیر ایتمکدن البته خالی قالماز .
قوتلی بر تورکیا ایله قوتلی بر ایران کویا انکلتزه ایمپرا-
طور لغنده کی مسامانلری قیام و عصیان تحریک ایتمندن
توهم ایدیورلر . حالبوکه بز عکسنی ادعا ایدرز .

شمعی ایران ایچون یکانه چاره نجات و سلامت
افغانستان و تورکیا ایله اتحاد معنوی و اتفاق مادی تشکیل
ایتمکدن عبارتدر . کیمسه بو اتفاق منک مسلمینه
معارض و مانع ارمق حقنی حائر دکدر . بویله براتفاق
منک آسیای وسطاوغربی ده موازنه بی محافظه ایدم بیله جک
بر قوت مدهشینی تمثیل ایدر . دیگر طرفدن ، آلمانیا

حکومتی دخی ایرانک تمامیت ملکیه واستقلالیتنی بالضرور
محافظه یه مجبوردر . زیرا آلمانیاک بغداد تیمور یولی
خطنی انشا ایتمکدن مقصدی کندی امتعه تجاریه سی
تا آسیای وسطایه سوق ایتمکدن عبارتدی . بناء علیه
اگر ایران انکلیزلر ایله مسقوفلرک تحت استیلاسنده
قاله جق اولورسه او مملکتده آلمانیاک تجارتی محو
اوله جقدر . ایرانده اگر روسیه شمندوفر انشا ایدم جک
اولورسه ینه آلمان تجارتی محو اولور .

شمعی آلمانیا حکومتی فاسده یاپدینی کبی ایرانک
تمامیت ملکیه واستقلالیتنی تأمین ایدم بیلیر . طهران
قابینه می هیچ طورمدان بغداد خطنک [خانقین] دن
تا طهران قدر تمیدی خصوصنمده آلمانلره بر امتیاز
ویرسون . ذناً بر کره افغانستان - ایران - تورکیا
اتفاقی برامر واقع حاله کلدیکی تقدیرده کندوسنه اوزادیلان
ال ایله آلمانیاک یازی یولدن مصافحه ایدم جکی بی
اشباهدر . بغداد تیمور یولی بوکا یک مساعددر .

ایشته فکر عاجزانه بجه ایران ایچون و بزم ایچون
اک صاعلام و اک صریح بر مملک سیاسی وار ایسه
اوده عرض ایلدیکم اتفاق ثبات اسلامی در .

عبدالامیر داور

ردی علی مافی القول الجید من الردی

مابعدی

۲۲۷

اهل عرفت الدار بالغربین
صحاحده غری ماده سنده نظم مذکور شو صورتله
مقیددر : قال الراجز :

اهل عرفت الدار بالغربین
وصالیات ککما یؤثقی
ولکن صحاحک اوراسی ده غیر صحیحدر چونکه شطرنانی

• عارك غسلى ائى ازاله دن عسارت اولوب اكر
اذهاب رونق جاعيله عارك وسخه تشبیهى اعتبار اولنورسه
مشبهیه مذکور اولماقغه استعاره مکینه و غسلى ذکر
تخیل اولور .

القول الجيد

اذهاب رونقك عارده حسا وجودى منظور فيه
اولديني جهته جامع عد اولنسى مناسب دكلدر . جامعی
تعیین قولایدر .

* *

قضاءده رفع ونصب مروى اولوب مرفوعیتی جالبا
قولنه فاعل اولمق ومنصوبیتی اكا مفعول بولمق اوزره در
فاعلی ما كان قولنده اولان مادر که یا موصوله و یا خود
موصوفه در ابهامی اعظام ایچوندر تقدیر اوله کوره ما كان
قولی مفعول اولور تقدیر ثانی به کوره قضاءدن موت
محتوم مقصود اولور .

القول الجيد

افاده جداریکک ومضطرب اولمقغه برابر بلاسبب
نکته ابهامک تقدیریندن ندرینه اختصاصی موهمدر . افاده
واضح شویله در :

قضاءده جالبا قولنه فاعل و یا مفعول اولمق اوزره
رفع ونصب مرویدر . ما كان ده کی ماموصوله و یا موصوفه
اوله رق قضاء فاعل اولدیغنه کوره مفعول اولدیغنه
فاعل اولوب ابهامی ده اعظام ایچوندر . تقدیر ثانی به کوره
قضاءدن موت محتوم مقصود اولور .

۲۳۱

الام وفیم تنقلنا رکاب

وتأمل ان یکون لنا اوان

• مفهوم بیت : راكب اولدیغمز دوه لر بزى
نره لرى ونه مقصد ضمنتده طولا شدیر دیلر که آنلر بزم
ایچون بر زمان استراحت اولوبده کندمز نائل امل اولمق
و آنلر دخی اوسببله یول یورغونلغندن قورتولمق آرزو
ایدرلر دیمکدر .

القول الجيد

اوله رق ذکر ابتدکی وصالیات قولی کثافده بر وجه
آتی باشقه بر ارجوزه نك شطر اولی اولمق اوزره
مذکوردر .

و صالیات ککما یؤثفین

لا تشکین عملا مالفین

القول الجيد

شاهد مصراعنی مؤلف کندیسی بحر سر یعدن
اوله رق کوسترمشدی شوخالده وصالیات قولی حقنده
بشقه بر ارجوزه نك شطر اولی تعبیری کرک او قولک
و کرک شاهد مصراعنک بحر رجزدن اولدیغنی ایجاب
ایتمکله نابجا دوشمشدر اوت بونلره رجز دینلر بولنمش
ایسه ده رجزده فعولات بولنماق حسببله رد ایدیلشدر
عجبا مؤلفک برسوزده طور مامسی بحر سر یعدن عدی
صرف بر اثر تقلید اوله رق وقوع بولمش اولسندیمیدر ؟
صوکره رجزده دائماً تصریع بواندیغندن یعنی هر پارچه سی
بتون بیت کبی مسجع و مقفی اولدیغندن شطر اولوشطر
ثانی معتبر دکلدر بو جهته کشف ایله صحاح آره سنده
منافاة بولماز . اوت وصالیات قولی اهل عرفت ... نك
مابعدی اولوب اولماق بشقه مسئله در . تشطیر جهته
کلنجه (۲۱۰) صحیفه ده کچن :

جاؤ ابدق هل رأیت الذئب قط

قولک اولنی مؤلف شویله کوسترمش اولدیغنی حالده :

مازلت اسمی معهم واختبط

حتى اذا جن الظلام واختلف

امام مبرد بورجزی کاملنده شویله یازمشدر :

بتنا بحسان ومضراہ یط

مازلت اسمی بینهم والتبط

حتى اذا کاد الظلام یختلف

جاؤ ابدق هل رأیت الذئب قط

* *

ساغسل عنی العاربالسيف جالبا

على قضاء الله ما كان جالبا

مفہوم بیت شویاہ اولمیدر :

آتمیزده کی دوهلر بزم ایچون مقصود اولان ساعت
موفقیّت حلول ایدرک نائل امل اولمقانمزہ وانلرده
اوسایه ده دیکلنمکه خواهشکر اولملری لازم کلدیکی حالده
بزی زریه قدر وهانکی مقصدی تعقیباً کوتوروب
طوره جقلر .

دوهلره قوماندایدن کندیلری اولدینی حالده
شاعراک بویاه سویله یشی یولک اوزامسندن وساعت موفقیّتک
کیجیکمسندن ناشی والهانه ومتحسرانه برشکایتدن
عبارتدر . مؤلفک افاده سی ارتباط مغویدن خالیدر .

*

وتصبو الی رند الحمی وعراره

ومن این تدری مال العرار من الرند

الحمی اعرابدن تقدیرا مجرور اوله رق مضاف الیهدر .

القول الجید

اعرابدن تقدیرا مجرور تعبیرینک صحتی منظور فیهدر .

۲۳۲

» مفہوم بیت : دوهلر مباح اولیان یعنی برکیمسه نک
ضبط وتصرفنده بولنان مرعانک رند وعرار تعبیر اولنان
اشجار ونباتنه میل ایدرلر حال بوکه رند ایله عراری
نه بیلیورلر دیمکدر .

القول الجید

حمی لفظی ایچون بیان ایدیان شوحممل بک عادیدر
حمی تعمیرینی عرب کوی جانان موقعنده قوالانیور .
برده مؤلف من فاصله نک معناسنی کوسترمه مشدر .
حال بوکه ومن این تدری مصراعی دوهلرک رند ایله
عراری نباتات سائرهن اولدینی کبی یکدیکرندن دخی
تمیز ایلدکلیینه دلالت ایدمک اوضاع وعلام ابراز
ایتمکده اولدقلمی محتویدر .

۲۳۳

ایقتانی والمشرقی مضاجعی

ومسنونه رزق کانیا باغوال

علنا قتلہ کیمسه جرأت ایدمیبوب اولسه اولسه

فراشنده ایکن عیلة قتلہ اجتسار اولنه بیله جکفی ایما
واردر .

القول الجید

بونلر مفاد بیتدن خارج وبلکه سیاق ذوقیسنه
منافی شیلردر . چونکه بویما کندیسندن (ملازمی)
معنای مقصود اولدینی اعتراف ایدیلن (مضاجعی)
لفظک معنای اصلیسندن استخراج اولنه جقدر . حال بوکه
شاعراک سیف مشرفی ایله قویون قویونه یاتسی بالعکس
فراشنده ایکن عیلة قتلہ اجتسار اولنه میه جغنی کوسترر .
بویله برشی سویلنه جک ایسه فراشنده ایکن عیلة قتل
ایتمک خیال خامنه دوشورلمسی احتمالی درمیان ایتمیدر .

۲۳۴

افوق ایدر یوضع لی مهارد

ام الجوزاء تحت یدی وساد

» بعده تمدحده ترقی طریقله فلک ثامنہ قدر صعود
ایدرک اوراده کی جوزابی النک آلتیه یاصدق ایدنمشدر .

القول الجید

یاصدق ال آلتیه قونماز قول آلتیه قونور مؤلف
ید تعبیرندن آلدانیور . ایسه ده بو کلمه نک عربیده
استعمالی ترجمه مزده شایع اولان معنایه منحصر
دکدر . قال فی القاموس الید الکف ومن اطراف
الا صابع الا الکشف . عاماء اصلده فاعسلوا وجوهکم
وایدیکم الی المرافق آتینه نظراً دیرسکارکده حکم
غسلده دخولنی یدک بومعناسی اوزرینه بنا ایدرلردی .

۲۳۸

انا بنی نهشل لاندعی لاب

حماسه دن نقلا القول الجیده بو مصراعک بولدینی
قصیده دن بر خیلی ابیات ذکر ایلدیکی حالده قائلی تعین
ایدیلمه مشدرکه القول الجیدک بوخصوصده اولان اعتناسه
نظراً اشبو نسیانی شایان تعجیدر . قائل حاشیه قاریه ده
بیان ایلدیکی وجهله بشامة بن حزن التمشیلدر

۲۴۳

رغمت هوائك عفا الغداة كما عفا

منها طلال باللوى ورسوم

« شارحك والخطاب للنفس قولى كافك كره سنى
تصحیح ایچوندر . »

القول الجید

دها طوغریسی حبیبه غیت طریقیله فعل زعم
اسناد اولدیقدن صوکره خطابک کیمه عائد اولدیغنی
بیان ایتک لازم کلهشدر . برده شارح بیتلری مشکول
اوله رق نقل ایتیورکه او قولى كافك کهره سنى تصحیح
ایچون اولسون مؤلف کافی مکسور او قوتدیرمق ایچون
دیجکدی .

۲۴۴

لا والذى هو عالم ان النوى

صبر وان ابالحسين كريم

« وان ابالحسين جمله سى معطوفدر فقط وصلى موجب
جهت اولدیقدن بو عطف معبودر محل شاهدده بوراسیدر .
لکن ابوتامی تعییدن ایسه کلامنی بدیع انواعدن اولان
اقتضابه حمل اولادر . »

القول الجید

مؤلف ، ابوتامک کلامنی اقتضابه حمل ایتلی
دیویرمشد . بری طرفدن علم بلاغتک اهمیتده بدیع
مسئله لرینه قیاس قبول ایتین قواعد اساسیه سندن برینه
رعایت سزلیکی متضمن اولان بو اقتضاب ایله ابوتامی
تبرئه ناصل قابل اوله جغنی دوشونمک لزوم بیله کورمه مشدر .
چونکه مؤلف امثال مجربه سیله ثابت اولدیغنی اوزره
فک ائمه سنه وبالواسطه اولر طرفدن وضع اولسان
قواعد قارشویک جرئتکاردر . کلام ابی تامی اقتضابه
حمل فکری حسن چاپی حاشیه سندن مأخوذ اولدیغنی
حاله اوراده بوسوزک اطرافنی بسانمش اولق اوزره
طبیعتلری اقتضابه مائل اولان شهره قديمه عربک

خیالنده آرهلرنده مناسبت حس اولنمیان بعض امورک
تقارن ایده بینه جکی درمیان ایدیلشدر .

مؤلف ، فاضل چاپی بوسوزی نه ایچون ونه
مجبوریتله سوبله مش اولدیغنی فرقتده اولامش اولمیدر .
ایشته - کندیسک تاختیص ومطول مؤلف لرینه عزو
ایلدیکی - تقلده خسار بویه اولور .

*
* *

مازلت عن سنن الوداد ولاغدت

نفس على الف سواء تحوم

« زلت کله سنک زاسی مکسور او قوتورسه افعال
ناقصه دن اولان زال یزال دن ومضموم اولورسه افعال
تامه دن اولان زال یزول دن ماضی متکلم اولور . »

القول الجید

بوراده احتمال اوله محل یوقدر . چونکه افعال
ناقصه دن اولان مازال دام معنا سنه در . او حالده دمت
عن سنن الوداد ترکیبندن بر معنی چیقارسه بوندن ده
چیقار .

مابعدی وار

مصطفی صبری

شیخ الاسلام سابق حسین حسنی افندیگ وقوعبولان
استعفا سنه بنی مقام مشیخت علیا اعیان اعضا سندن موسی
کاظم افندی حضر تلرینه توجیه بیورلمش اولدیغندن
مشار الیهی تبریک ایله موفقیتی الطاف سبحانیه دن تمنی
ایلرز .

مدیر مسئولی : محمد منیر

محمود بک مطبعه سى